

Dato: 06.11.2015
Arkivref: 2015/16586-2

Saksnr	Utvalg	Møtedato
1/16	Hovedutvalg for utdanning og kompetanse	02.02.2016
1/16	Hovedutvalg for kultur, frivillighet og folkehelse	02.02.2016
12/16	Hovedutvalg for plan, næring og miljø	03.02.2016
1/16	Hovedutvalg for samferdsel	03.02.2016
16/16	Fylkesutvalg	08.02.2016
1/16	Fylkesting	15.02.2016

Framtidens skolestruktur mot 2030 - fase 2

Innstilling

- De videregående skolene planlegges for en framtidig struktur i henhold vedlegg 1. Strukturen implementeres gradvis fra 2018 og i henhold til framdriftsplaner skissert i vedlegg 2.*
- Fylkeskommunens nybyggprosjekter skal gjennomføre livssyklusberegninger og klimagassberegninger, og skal dokumentere reduksjon i klimagassutslipp. En måte å gjøre dette på er å bygge nye skoler i massivtre.*
- Administrativ sammenslåing av Bleiker og Asker videregående skole utredes våren 2016.*
- Administrativ sammenslåing av Kjelle og Bjørkelangen videregående skole utredes våren 2016.*
- Framtidig organisering og drift av gårds- og næringsvirksomhet på Hvam utredes i 2016, og dette ses i sammenheng med skoledriften.*
- Det planlegges med sikte på at ny videregående skole sentralt i Ski kan ferdigstilles til skolestart 2021 med inntil 1100 elevplasser, i tråd med vedtak i FT-sak 113/14. Eksisterende elevplasser på Drømtorp videregående skole integreres i ny skole. Veiledningssenteret i Follo integreres i ny skole. Det gjennomføres programmering i løpet av 2016. Sambruk med Ski kommune vektlegges.*
- Tomtelokalisering for ny videregående skole sentralt i Ski avklares i løpet av 2016.*
- Ny videregående skole på Fornebu ferdigstilles til skolestart 2021, i tråd med vedtak i FT-sak 113/14. Det gjøres nærmere vurderinger av å integrere eksisterende skoleplasser på Stabekk i ny skole på Fornebu. Det gjennomføres forhandlinger med Bærum kommune for mulig avhending av Stabekk videregående skole.*
- I samarbeid med Bærum kommune gjennomføres mulighetsstudie for ny videregående skole på området Tårnet på Fornebu.*
- Endelig valg av tomtealternativ på Fornebu avklares i løpet av 2016. Programmering gjennomføres høsten 2016.*
- Utbygging av Rud videregående skole planlegges med sikte på ferdigstillelse til skolestart 2022. Skolen planlegges for 1300 elevplasser, i tillegg til voksenopplæring og fagskole. Eksisterende*

- tilbud innen idrettsfag på Dønski videregående skole søkes integrert i Rud. Det gjennomføres forhandlinger med Bærum kommune for mulig avhending av Dønski videregående skole.*
- 12 Det gjennomføres regulering for utbygging av Rud videregående skole for inntil 1300 elevplasser. Programmering av utbygging gjennomføres i 2017.*
 - 13 Ås videregående skole bygges ut med 300 nye elevplasser. Utbyggingen gjennomføres til skolestart i 2023.*
 - 14 Det gjennomføres utbygging av Eikeli videregående skole med 100 nye elevplasser med mål om ferdigstillelse til skolestart i 2019, i tråd med vedtak i FT-sak 113/14. Samarbeid med Bærum kommune om felles idrettshall vektlegges. Programmering av utbyggingen gjennomføres i 2016.*
 - 15 Skedsmo videregående skole bygges ut med 300 nye elevplasser til skolestart i 2020, i tråd med vedtak i FT-sak 113/14. Programmering av utbyggingen gjennomføres i 2016.*
 - 16 Lørenskog videregående skole bygges ut med 350 nye elevplasser til skolestart i 2023, i tråd med vedtak i FT-sak 113/14. Utbyggingen foretas øst på tomten, utenfor hensynssone knyttet til planlegging av framtidig Ahusbane.*
 - 17 Det foretas utredninger og inngås avtaler i 2016 for etablering av nye idrettsanlegg for Asker og Bleiker, Vestby, Ås og Lillestrøm videregående skole. Samarbeid med kommunene vektlegges.*
 - 18 Prinsipper for utforming av skolebygg legges til grunn ved planlegging av framtidige utbygginger, i tråd med vedlegg 4 i saken.*
 - 19 Prognosene for elevtallsvekst og elevenes preferanser følges fortløpende. Endringer kan gi grunnlag for endret optimal utbygging. Det kan også dukke opp forhold som forsinker prosessene, blant annet som følge av forhandlinger med grunneiere og samarbeidspartnere, samt endrede forutsetninger. Fylkesrådmannen vil i så fall legge dette fram for politisk behandling.*
 - 20 Det videre arbeid med skolestruktur sees i sammenheng med økonomiplanarbeidet.*
 - 21 Ombygging av Sørumsand videregående skole gjennomføres til skolestart 2018 med økning på inntil 250 nye elevplasser, i tråd med vedtak i FT-sak 113/14.*
 - 22 Jessheim videregående skole vurderes bygget ut med ytterligere 300 elevplasser med ferdigstillelse til skolestart i 2024, i tråd med vedtak i FT-sak 113/14.*

Sammenheng

I perioden 2013-2030 forventes det en vekst på 185 000 innbyggere i Akershus (AFK-prognoser fra 2014). Som følge av dette forventes en betydelig vekst i elevtallet i videregående opplæring. Søker mønsteret har vært i sterk dreining de senere år, med stadig sterkere søkning mot studieforberedende utdanningsprogram. Det er behov for å utarbeide en struktur for skolene som er i samsvar med søker mønster og samfunnets kompetansebehov, og en struktur med faglig bredde og fordypning ved hver enkelt skole. Skolenes struktur vurderes i et regionalt perspektiv. Sak om skolestruktur fase 1 ble behandlet i fylkestinget i sak 113/14. Her ble det vedtatt utbygginger for nye og eksisterende skoler. Lokalisering av utbyggingene er basert på områder i vekst, trafikale knutepunkt, by og tettstedsutvikling og samarbeid med kompetansmiljøene.

Foreliggende sak omfatter forslag til en framtidig ny struktur for de videregående skolene. Innholdet i skolene er et vesentlig poeng i seg selv, men er også grunnlag for dimensjonering og planlegging av nye elevplasser, både i skoler som bygges ut og nye skoler. Vedtak om innhold er helt nødvendig for at planlegging av utbygginger skal følge den nødvendige framdrift.

Saken fremmer konkrete forslag til videre arbeid med utbyggingene, med angivelse av ønsket framdrift, som er ambisiøs.

Saksutredning

Elevtallsvekst og behov for utbygginger

Det er beregnet et behov for drøyt 4200 nye elevplasser mot 2027, og ca. 4800 i 2030. I Asker og Bærum er det behov for ca. 1400 nye elevplasser, i Follo ca. 950, Nedre Romerike 1100 og Øvre Romerike ca. 600. Prognosetallene er mer usikre jo lenger ut i perioden man kommer. Veksten kommer gradvis og noe forskjellig i regionene. Allerede i 2021 er det behov for drøyt 1700 flere elevplasser. Kapasiteten i skoleanleggene er høyt utnyttet, spesielt på Nedre Romerike og i Bærum.

Samfunnsperspektivet

Utdanning skaper grunnlag for hvert individs muligheter, og kunnskap er en av de viktigste drivkreftene for verdiskaping i samfunnet. Utdanning legger grunnlag for et samfunn med høy kompetanse, og bidrar til å styrke et internasjonalt konkurransedyktig næringsliv. Skolene spiller også en stor rolle i lokalsamfunnet, også i et folkehelseperspektiv. Det er viktig med et systematisk arbeid på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer, og samarbeid med alle aktører om utvikling av robuste og framtidsrettede skoler. Ved utforming og bygging av skoler må samfunnsøkonomiske hensyn og miljøperspektiv vektlegges, og det må planlegges for høy grad av sambruk.

Endringer i søkermonster og fremtidens kompetansebehov

Stadig flere elever søker et studieforbereende utdanningsløp, og stadig færre søker yrkesfaglige løp. Av de som har startet på et yrkesfaglig løp, er det i tillegg en mindre andel som velger å søke læreplass. Næringsstrukturen har endret seg i vår region, og det stilles stadig større krav om høyere utdanning. Samtidig er det behov for flere med fagbrev, og et stadig mindre behov for ufaglærte. I framtidig struktur for skolene, vektlegges en balanse mellom dette, og det må skapes en struktur som er faglig sterk, samtidig som den er fleksibel og endringsdyktig.

Behov for ny struktur

Utdanningssystemet bør reflektere samfunnet, og kombinerte skoler med både studieforbereende og yrkesfaglige utdanningsprogram bør i størst mulig grad tilstrebes. Her vil også elevene møte en større bredde i det sosiale miljøet. I forslag til framtidig struktur er dette vektlagt, med noen unntak der det ikke er fysisk lagt til rette for det. Det er forholdsvis mange små og mellomstore skoler i Akershus. Det foreslås å integrere enkelte eksisterende skoler i nye, og også utrede hvorvidt flere skoler bør ledes som en felles enhet administrativt, for å øke fleksibiliteten.

Erfaringer viser at større fagmiljøer gir muligheter for langsiktig planlegging, høy kompetanse og sterkt faglig innhold til elevene. Dette er også en fordel for de ansatte, da dette gir større bredde i faglig utvikling og diskusjoner, og ansatte kan i enda større grad samarbeide om faglige utfordringer. Solid struktur med bredde i fagmiljøet skaper forutsigbarhet, og skolene blir mindre sårbare ved endringer.

I forslag til ny struktur er det vektlagt at det i størst mulig grad skal tilbys minimum 2 paralleller for alle utdanningsprogrammer, for studiespesialiserende 3. Dette innebærer at flere utdanningsprogram i hver region blir lokalisert til færre skoler. Det er vektlagt at yrkesfaglige utdanningsprogrammer har en bred vifte på vg2-nivå. Dette legger til rette for at elevene i størst mulig grad kan gå på samme skole gjennom utdanningsløpet. Det er også vektlagt at naboskoler i minst mulig grad skal ha samme tilbud, med unntak av studiespesialiserende (ST). Noen skoler er foreslått som rene ST-skoler på grunn av størrelse og bygningsmessige forhold. Ved disse er det foreslått mange paralleller ST med muligheter for bredde og fordypning. Det foreslås en større vifte av utdanningsprogram på distriktsskolene, da disse i stor grad har et lokalt nedslagsfelt.

Det er utarbeidet et helhetlig forslag for hver region (Asker/Bærum, Romerike og Follo) og skole, og det er tatt høyde for framtidig økning i elevtall som følge av elevtallsvekst. Forslag til struktur har vært til høring hos virksomhetene. Det er redegjort for høringsinnspillene, se vedlegg (selve høringsinnspillene følger saken som utrykte vedlegg). Forslag til struktur er drøftet med tillitsvalgte.

Utbygging av nye og eksisterende skoler

Som følge av endringer i søkermønsteret, har det vært mulig å øke antallet elever på eksisterende skoler. Dette skyldes først og fremst at studieforberedende utdanningsprogram krever mindre areal enn yrkesfag. Kapasiteten begynner nå å bli fullt utnyttet, og det vil være behov for utbygging av nye elevplasser i hver region. I Bærum og Nedre Romerike er det nå små muligheter til å øke elevtallet uten utbygging.

I fylkestingssak 113/14 ble det vedtatt planlegging av nye og utbygging av eksisterende skoler. Ved lokalisering av skoleutbygginger er lokalisering til trafikale knutepunkt vektlagt, i tråd med regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus.

I Asker/Bærum er det planlagt for utbygging av Eikeli videregående skole, med sikte på ferdigstillelse til 2019. Framdriften er krevende, og nødvendige avklaringer med Bærum kommune er under utredning, inkludert regulering av tomten. Det er foretatt en analyse av utbygging av Rud vgs. Skolen er delvis nedslitt, og det er ønskelig å bygge en større skole, og utvikling av en yrkes- og kulturarena. Idrettsfag på Dønski foreslås integrert i Rud vgs etter utbygging.

Ny videregående skole på Fornebu er planlagt ferdigstilt til 2021. Egen tomt er under regulering, samtidig som andre alternativer er til utredning, inkluderer en alternativ lokalisering i samarbeid med Bærum kommune. Elevplasser ved Stabekk vgs foreslås integrert i ny skole på Fornebu. I Asker avklares endelig lokalisering avhengig av felles løsning om idrettsanlegg med Asker kommune. Utbygging av elevplasser i Asker utredes deretter.

I Follo er det planlagt ny skole i sentralt i Ski, med ferdigstillelse til 2021, og at eksisterende elevplasser på Drømtorp vgs integreres i den nye skolen. Det er tett dialog og utredning av ny skole i sentrum i samarbeid med Ski kommune. Her planlegges det muligheter for sambruk av areal med Ski kommune. Det er foretatt en vurdering av hvordan det er mest hensiktsmessig å bygge ut på Ås. Det foreslås at Ås videregående skole bygges ut til 2023.

Nye Jessheim videregående skole ferdigstilles til skolestart i 2017, med en økt kapasitet på ca. 300 nye elevplasser. Det er foreslått utbygging av ytterligere et byggetrinn 2 med ferdigstillelse til 2023, men dette er planleggingsmessig stilt i bero inntil videre.

På Nedre Romerike er det planlagt ombygginger av Sørumsand videregående skole. Skedsmo videregående skole er planlagt bygget ut til 2020, og det er igangsatt regulering av tomten. På Lørenskog vgs er det planlagt bygget ut 350 nye elevplasser innen 2023. På grunn av planlegging av Ahusbanen er det i kommuneplanen båndlagt utbygginger i en hensynssone som i stor grad begrenser en optimal utbygging av skolen. Videre planlegging av Lørenskog vgs skjer utenfor hensynssonen for Ahusbanen.

Nye skoler og utbygginger av eksisterende skoler er planlagt med ny struktur, og dette berører øvrige skoler når utbyggingene er realisert. Det er viktig å påpeke at struktur og plassering av utdanningsprogram henger tett sammen med planlegging av utbygginger. Det er derfor avgjørende at helheten blir ivarettatt og behandlet under ett.

Idrettshaller

I forbindelse med økt elevtallsvekst, og som følge av lite tilfredsstillende forhold ved enkelte skoler, er det behov for økt idrettsanleggskapasitet. Nye idrettsanlegg må utvikles i tett samarbeid med kommunene. Felles bruk av anlegg hvor skolene er dagbrukere, og kommune og idrettslag er kvelds- og helgebrukere, er en god samfunnsøkonomisk modell, og gir i tillegg økt areal for alle parter. Kulturdepartementet signaliserer at det ikke bør bygges gymsaler eller mindre anlegg i tilknytning til skoler, men at det bør tilstrebes å bygge idrettshaller som er egnet til flerbruk og sambruk.

Det er igangsatt arbeid for mulig samarbeid om nye idrettsanlegg i flere kommuner. Det er konkrete behov for økt kapasitet i Asker kommune, Eikeli vgs i Bærum, i tillegg til at forholdene ved Vestby og Lillestrøm bør forbedres. Ved utbygging av nye skoler utredes behov for idrettshaller.

Økonomi

Det kreves store økonomiske investeringer for å realisere utbygginger som følge av elevtallsvekst. Det har også konsekvenser for driftsøkonomien. Dette er omtalt i forslag til ØP 2016-2019, og redegjort for ytterligere i vedlegg 3.

Fylkesrådmannens anbefaling

Fylkesrådmannens anbefalinger er redegjort for under hvert kapittel i vedlagte dokument.

Oslo, 14. desember 2015

Tron Bamrud
fylkesrådmann

Saksbehandler: Ingunn Øglænd Nordvold

Vedlegg:

1. Oversiktstabell fremtidig skolestruktur
2. Fremdriftsplan integrering av ny skolestruktur
3. Fremtidens skolestruktur
4. Prinsipper for utforming av skolebygg
5. Tillegg til sak: Tilleggspunkter til fylkesrådmannens innstilling

Vedlegg som ikke følger saken:

Innspill fra virksomhetsledere og tillitsvalgte. Kan sendes ved henvendelse til saksbehandler ingunn.nordvold@afk.no

